

T R E Ś Ć:

	str.
PRZEDMOWA	V
ROZDZIAŁ I. W leśnem zaciszu (1838—1840)	1
Powrót do Paryża. — Odnowienie stosunku z Goszczyńskim. — Różnica w poglądach między przyjaciółmi. — Rady przyjacielskie Bohdana. — Trudne położenie Goszczyńskiego. — Usadowienie się Zaleskich we Fontainebleau. — Sprawa Konarskiego. — Smutki Bohdana. — Szajka halicka i Ziewonia. — <i>Trąby w Dnieprze</i> Siemieńskiego. — <i>Pszonka</i> Zienkowicza. — <i>Żale</i> Bohdana. — Kłopoty wydawnicze. — Wiersz <i>Lataniec</i>. — Zależność od nowej Zoryny. — <i>Sen-Drzewo</i> wieszczce. — Stan duszy pani Dyonizyi. — Jej przestroga dla Bohdana. — Plombières; ostatnie kwiaty wiosenne.	
ROZDZIAŁ II. Plon poetycki (1839—1841)	53
<i>Przenajświętsza Rodzina</i>. — Postać Chrystusa. — Tło obyczajowe i krajobrazowe. — Ks. Hołowińskiego <i>Dzieciątko Jezus</i>. — <i>Potrzeba Zbaraska</i>. — Materiał historyczny. — Główne postaci epopei kozackiej. — Analiza treści poematu. — Porównanie z <i>Januszem Bieniawskim</i>. — Wartość artystyczna poematu. — Liryka religijna: <i>Zwiastowanie</i>, <i>W dzień gromniczny</i>, <i>Smutki</i>, <i>Niepokój</i>, <i>Skra słońc</i>. — Dumy i Dumki historyczne: <i>Wyprawa Chocińska</i>, <i>Luli niemowlęciu Iwoni</i>, <i>Smutna krakowianka</i>, <i>Z mogiły Sapor</i>, <i>Lach serdeczny na marach</i>, <i>Step</i>. — Dwoistość natchnień w duszy poety: <i>Ktoś czy ktosia</i>. — Kierunek Bojanowy: <i>Tędy, tędy leciał ptaszek</i>, <i>Do Gęśli</i>, <i>Stepowa Mogiła</i>. — Kierunek rusalczany: <i>Czar-noksiężniczka</i>, <i>Okolica Alpejska</i>, <i>Synowski żal</i>. — Fantazyja <i>Kalinowy Most</i>; przechodzenie z tonu w ton. — Malowanie typowych postaci. — Naśladowanie pieśni ludowych.	

	Str.
ROZDZIAŁ III. Wśród walki bogów (1840—1841)	116
Wycieczka Bohdana do Szwajcaryi. — Nastrój wojenny we Francyi. Ruszanie się sejmu. — Goszczyński inżynierem. Grabowski dyktatorem. — Przywiezienie zwłok Napoleona. — Mickiewicz przed rozpoczęciem kursów w <i>Collège de France</i> . — Pierwszy wykład; pierwszeństwo w poezyi polskiej oddane Bohdanowi. — Monomachia Słowackiego z Mickiewiczem i relacye o niej. — Bohdan zaproszony na drugą ucztę dla Mickiewicza. — Niedokończona improwizacya Mickiewicza. — Dalsze wzmianki Mickiewicza o poetach ukraińskich. — Śmierć Niemcewicza. — Ukazanie się <i>Beniowskiego</i> . — Przygnębienie Bohdana.	
ROZDZIAŁ IV. Wobec Towiańszczyzny (1841—1842) . .	150
Tajemnicze wezwanie od Mickiewicza. — Zakłopotanie Bohdana wobec nowej nauki. — Natarcie Witwickiego na Mickiewicza. — Korrespondencya Zaleskiego z Witwickim w sprawie towianizmu. — Nawracające listy Mickiewicza do Bohdana. — Bracia rzymscy zatrwożeni. — Goszczyński jako krytyk i publicysta. — Jego krytyka poezyi Zaleskiego. — Wzrost propagandy towianizmu. — X. Duński w Paryżu; jego relacye o towianizmie. — Bohdan szuka porady u Goszczyńskiego; jego kult wieszczów i bohaterów. — List X. Semenienki do Bohdana. — Pobożne zamysły Bohdana. — Przyjazd Poniatowskiej do Włoch. — Jej słowa pokrzepiające. — Odjazd Zaleskich do Włoch. — Stan duszy Bohdana po rozstaniu się z przyjaciółmi. — Mistyczny zapal pani Dyonizyi. — Księża polscy czuwają nad Bohdanem.	
ROZDZIAŁ V. Między Trappą a małżeństwem (1843—1844)	205
Podróż Zaleskich do Ziemi Świętej. — Listy pani Dyonizyi. — Jej miłość dla ludu ukraińskiego. — Jej sądy o Zygmuncie Krasińskim. — Spotkanie się z Bohdanem w Ostendzie. — Bohdan szuka uspokojenia w Trappie. — Jego rozmyślania; ideał wieszczca. — Współczesne poglądy poetów na znaczenie poezyi. — Uczucia pani Dyonizyi w powrocie do kraju. — Jej krytyka lwowskiego towarzystwa. — Życie domowe w Kuryłówce. — Stosunek pani Dyonizyi do ludu wiejskiego. — Mroząca atmosfera jej otoczenia. — Bohdan w Paryżu. — Stosunek z Zofią Rosengardtówną. — Dyonizya wobec zamiaru małżeństwa Bohdana.	

Str.

ROZDZIAŁ VI. Między Trappą a małżeństwem (ciąg dalszy) (1844—1846) 250

Grabowski i Rzewuski. — *Mieszaniny* Jarosza Bejły. — Zachęta do apostazyi narodowej. — List Grabowskiego do Strutyńskiego. — Grabowskiego zamiar wydawania dziennika polskiego. — Rozmowa Dyonizyi Poniatowskiej z Grabowskim. — Naiwność Grabowskiego w rzeczach praktycznych. — Dalszy stosunek Bohdana z Zofią Rosengardtówną. — Jego nauki dla młodych przyjaciół. — Pobyt w Badenweiler. — Rekollekcyje w Trappie; szukanie zatraconego natchnienia. — Rok 1846; wezwanie *Do mistrzów słowa*. — *Zgryzota i Łaska*. — Bohdan oświadcza się pannie Zofii. — Stan duszy pani Dyonizyi. — Jej przestrogi dla Bohdana. — Jej błogosławieństwo dla nowożeńców.

ROZDZIAŁ VII. W ognisku rodzinnem (1846—1856) . . . 300

Wiosna ludów. — Podróż Józefa Zaleskiego do Wrocławia. — Wyprawa Bohdana na zjazd słowiański do Pragi. — Przygnębienie w emigracyi; nowi i dawni przyjaciele Bohdana. — Bohdan wstawia się za Towiańczykami. — Pociechy ogniska rodzinnego. — Pani Dyonizya przeciw teoryom Cieszkowskiego. — Jej idealny pogląd na życie. — Jej widzenie się z Bohdanem po latach dziesięciu. — Jej rady i nauki dla małżonków. — Wojna krymska. — Stosunek Zaleskiego i Różyckiego do Sadyka Paszy. — Zbliżenie między Bohdanem a Mickiewiczem. — Stanowisko Mickiewicza w wojnie krymskiej. — Śmierć i pogrzeb Mickiewicza. — Mowa żałobna Bohdana. — Sąd pani Dyonizyi o Mickiewiczu.

ROZDZIAŁ VIII. Patryarcha emigracyi (1856—1886) . . . 342

Bohdan Zaleski, jako następca Mickiewicza. — Młodzi poeci i artyści w stosunku do Bohdana: Korneli Stattler, Narcyza Żmichowska, Cypryan Norwid, Karol Szajnocha, Teofil Lenartowicz. — Podobieństwa i różnice między Lenartowiczem a Zaleskim. — Literackie artykuły Klaczki w *Wiadomościach polskich*. — Precz z idyllicznością! — Zawiązanie stosunku z Kraszewskim. — Pobłażliwość Bohdana dla Odyńca. — Towiańczycy i amnestya. — Powrót Bohdanostwa do Paryża. — Pani Dyonizya w obrobie władzy świeckiej papieża. — Zmiana w wyobrażeniach Michała Grabowskiego; jego broszura. — Stosunek

Bohdana do Mierosławskiego. — Poezya Bohdana z r. 1861: <i>Chwała Bogu, Paralityk, Cedr, Na święto Horodelskie</i> . — Bronisław Zaleski, przyjaciel Szewczenki. — Bohdana <i>Mogiła Tarasowa</i> . — Instytucya Czei i Chleba. — Bohdan podczas powstania 1863 r. — Śmierć Józefa Zaleskiego. — <i>Oratorium Wieszcz</i> . — Pani Dyonizya o poezjach Bohdana. — Rok 1866. — Improwizacya <i>Ku pan-sławistom powracającym z Moskwy</i> . — Zoryna w chwilach przedśmiertnych. — Rok 1870. — Bohdan w Villepreux. — Trzy jubileusze. — Gierwazy i Protazy. — Śmierć i pogrzeb Bohdana.	
ROZDZIAŁ IX. Synteza	420
Życie. — Charakter. — Talent. — Znaczenie w dziejach poezyi polskiej.	
DODATKI	443
I. List Mickiewicza do Bohdana Zaleskiego	445
II. Upoważnienie od grona sejmowego polskiego dla Bohdana Zaleskiego, jako delegowanego na kongres słowiański w Pradze	446
III. X. Adam Czartoryski do Bohdana Zaleskiego	448
IV. Seweryn Gałęzowski do Bohdana Zaleskiego	448
V. List Dyonizyi Poniatowskiej do Bohdana	449

Spis portretów.

- 1) Bohdan Zaleski podług fotografii Ostroroga, z r. 1875.
- 2) Bohdanowa Zaleska po kilku latach małżeństwa, około roku 1853. (Fotografia).

